

ቁልፍ መልዕክቶች፡- የጆሮ እና የአይን ጤና ማጣሪያዎች መግቢያ

ትምህርት አንድ፡- የጆሮ እና የአይን ጤና ማጣሪያዎች መግቢያ

እይታ እና መስማት

በሚገባ ለማየት እና ለመስማት፣ ሁለቱም አይኖች እና ጆሮዎች በትክክል መስራት እና ጤና መሆን ያስፈልጋቸዋል። እይታ እና መስማት በበርካታ መንገዶች ውስጥ ልጆችን ይረዳል። ከእይታ እና መስማት ጋር ያሉ ችግሮች በዕለት ተዕለት እንቅስቃሴዎች ውስጥ የልጁን የመማር እና የመሳተፍ ችሎታ ላይ ተጽዕኖ ሊያደርግ ይችላል። ይህ በቤት ህይወታቸው፣ በት/ቤት አፈጻጸማቸው እና በወጣትነት ስኬታቸው ላይ ተጽዕኖ ሊያሳርፍ ይችላል።

ልጆች በእይታ፣ በመስማት ወይም በሁለቱም ላይ ችግሮች ሊኖሩባቸው ይችላል። እነዚህ በበርካታ ምክንያቶች ሊከሰቱ ይችላሉ። ይህም በሽታዎች ወይም የጤና እክሎች፣ በጆሮ ወይም አይኖቻቸው ውስጥ ኢንፌክሽኖች መፈጠር፣ በአይኖች ወይም ጆሮዎቻቸው ላይ የተከሰተ ጉዳትን ያካትታሉ። አብዛኞቹ የአይን እና የጆሮ ጤና ችግሮች በህይወት ዘመኑ ለውጦች፣ በሜዲካል ሕክምና፣ በአጋዥ መሳሪያዎች እና/ወይም የተሃድሶ ህክምና ሊወገዱ ወይም እገዛ ሊደረግላቸው ይችላል።

ስለ ዓይን እና ጆሮ ጤና አስፈላጊነት በልጆች ፣ በቤተሰቦች እና በአስተማሪዎች ዘንድ ግንዛቤ መፍጠር ፣ የህብረተሰቡን ከአገልግሎቶች ጋር መተሳሰርን ከማስፋፋት ጋር የመከላከል እና የመንከባከብ ስኬታማነት ወሳኝ ጉዳዮች ናቸው።

የጆሮ እና የአይን ጤና ማጣሪያዎች

የጆሮ እና የአይን ጤና ማጣሪያዎች አንድ ልጅ የሚከተሉት ነገሮች ሊኖሩበት ከቻለ ቀላል ምርመራዎች እና ፍተሻዎች የሚደረጉበት ነው፡-

- በእይታ እና/ወይም መስማት ላይ የተከሰተ ችግር
- የአይን ወይም የጆሮ ጤና ችግር።

ማጣራት ማድረግ ህመሙ እንደተገኘ፣ በሽታ ወይም እክል እንዳለ አያረጋግጥም። ማጣራት ማድረግ አንድ ልጅ ተጨማሪ እርምጃ ለማግኘት ወደሰለጠነ የአይን እና/ወይም የጆሮ እንክብካቤ ሰራተኛ ሪፈራል እንደሚያስፈልገው ይጠቁማል።

የጆሮ እና የአይን ጤና ማጣሪያዎች የሚያካትቱት ስምምነት ማግኘት፣ ማጣራቱን ማድረግ እና አስፈላጊ ከሆነ ልጁን ሪፈራል ማድረግ ነው።

ማጣራት ማድረግ የሚከተለውን ለማገዝ ያስችላል፡-

- በቀደመው የልጁ ህይወት ውስጥ የእይታ እና የመስማት ችግሮችን መለየት
- በእይታ እና መስማት ላይ ተጨማሪ ጉዳት እንዳይደርስ ለመከላከል ወደሌላ አገልግሎቶች በፍጥነት ሪፈራሎችን ማድረግ
- የጆሮ እና የአይን ጤና ችግር አሉታዊ ተጽዕኖዎችን በግለሰብ ህይወት ላይ ለማስወገድ ወይም ለመቀነስ።

ልጆች የጆሮ እና የአይን ጤና ማጣሪያዎችን በት/ቤት መግቢያ ሊያገኙ እና በየ 1 እስከ 2 ዓመታት እንደገና ማግኘት አለባቸው። ለእይታ እና መስማት ማጣሪያዎች አንዳንድ ጊዜ በተናጠል ሊከናወኑ ይችላሉ። ይሁን እንጂ፣ የተጣመረ ማጣሪያ ማድረግ በጣም ጥሩ ነው። የተጣመረ ማጣሪያ ማድረግ፡-

- አስቀድሞ በልጁ ህይወት ውስጥ የእይታ እና/ወይም የመስማት ችግሮችን ለመለየት ያግዛል
- ወጪዎች እና ሰዓትን ይቀንሳል።

ትምህርት ሁለት፡- የት/ቤት እድሜ ማጣሪያ ፕሮግራምን ማከናወን

የማጣሪያ ፕሮግራምን ማቀናበር

የማጣሪያ ፕሮግራም መከናወን ከመቻሉ በፊት፣ የሚከተለውን ማድረግ አስፈላጊ ነው፡-

- ከጤና ሚኒስቴር [Ministry of Health (MoH)] እና ትምህርት ሚኒስቴር [Ministry of Education (MoE)] ፈቃዶችን ማግኘት
- የማጣሪያ ፕሮግራም ቦታዎችን፣ ሰራተኞች እና ጠቃሚ አካባቢን ጨምሮ የማጣሪያ ፕሮግራምን ከማከናወን አቅም ጋር መለየት ያካትታል።
- ለአካባቢ የአይን እና የጆሮ እንክብካቤ አገልግሎቶች የሪፈራል መንገዶች እና ሂደቶችን መለየት

- ማጣሪያ የሚያከናውኑ ሰዎችን መለየት እና ማሰልጠን
- መሳሪያዎችን ማዘጋጀት።

የአካታችነት ከግምት ውስጥ የሚገቡ ነገሮች

ሁሉም ልጆች የማጣሪያ ምርመራ ማግኘት አለባቸው። ይህ ከሚታወቁ የእይታ እና የመስማት ችግሮች ጋር ያሉ እና አካላዊ እና የመማር ድጋፎች የሚያስፈልጋቸው ልጆችን ያካትታል።

ከተጨማሪ የፍላጎቶች እና የዚህ እቅድ ጋር ለሁሉም ልጆች ማጣራትን እንዴት እውን ማድረግ እንደሚቻል ከት/ቤት የማጣራት አስተባባሪ ጋር መወያየት።

የጀሮ እና የአይን ጤና ማጣሪያዎችን ከማከናወን በፊት፣ ፈቃድ ካለው ግለሰብ ለእያንዳንዱ ልጅ ስምምነትን ማድረግ አስፈላጊ ነገር ነው። ይህ ወላጆች/ተንከባካቢዎች ወይም የት/ቤት መሪ ሊሆን ይችላል። ስምምነት ካልተሰጠ፣ የት/ቤቱ የማጣሪያ አስተባባሪ ወላጆች/ተንከባካቢዎች እንዲሞክሩ እና ምክንያቱን እንዲያውቁ ማናገር አለበት። ወላጆች ተጨማሪ መረጃ ወይም ዳግም ማረጋገጫ ሊያስፈልጋቸው ይችላል።

ለማጣራት መዘጋጀት

ለማጣራት መዘጋጀት የሚያካትተው፦

- ቦታውን እና መሳሪያን ማዘጋጀት
- የወረቀት ስራን ማደራጀት
- የማጣራት ፍሰትን ማቀድ
- ማጣራት የሚደረግበትን ልጅ ለማዘጋጀት የቡድን ዝግጅት ክፍለጊዜ።

በማጣራት ቀን መጨረሻ ላይ

የሚከተለውን ጨምሮ የወረቀት ስራ እንደተጠናቀቀ ማረጋገጥ፦

- መገኘትን መመዝገብ
- የማጣራት ውጤቶችን ለመመዝገብ የምርመራ ቅጾች
- የአይን እና/ወይም የጀሮ እንክብካቤ ሠራተኞችን ማየት የሚያስፈልጋቸውን ልጆች ለመመዝገብ የሪፈራል ዝርዝርን መከታተል።

በተጨማሪም እርስዎ የማጣራት ቦታ እና መሳሪያን ማጽዳት አለብዎት።

ከማጣራት ቀን በኋላ

ከማጣራት ቀን በኋላ የሚያጣራው ሰው እና የት/ቤት ማጣራት አስተባባሪ የሚያደርገው፦

- ስለ ማጣራት ውጤቶች ለወላጆች/ተንከባካቢዎች ያስገነዝባል
- ምን ያህል ሪፈራሎች እንደሚጠበቁ እንዲያውቁ ለማድረግ ሪፈራሎችን ከሚቀበሉ ሰራተኞች ጋር መነጋገር።
- ሪፈረ የተደረጉ ልጆች ይታደሙ እንደሆነ ለመከታተል ሠራተኞችን መከታተል
- ማጣራቱ ላለፋቸው ማናቸውም ልጆች የክትትል ማጣራት ቀንን ማቀድ።

ሙሉ እና ትክክለኛ መዝገቦችን ማቆየት አስፈላጊ ነው ምክንያቱም ፕሮግራሙ በምን ያህል ስኬት እንደሚንቀሳቀስ ለመቆጣጠር እና ለመገምገም ጥቅም ላይ ይውላሉ።

ትምህርት ሶስት፦ ሪፈራል ለአይን እና ጀሮ እንክብካቤ ሰራተኞች

በክትትል ሪፈራል ቀጠሮዎች ላይ የልጆች መገኘት በልጁ ህይወት ላይ የአይን እና የጀሮ ጤና ችግር አሉታዊ ተጽዕኖዎችን ለማስወገድ ወይም ለመቀነስ አስፈላጊ ነው። ወላጆች/ተንከባካቢዎች የማሳወቂያ ቅጽን በመጠቀም ልጃቸውን የት እንደሚወስዱ መረጃ ይሰጣቸዋል።

በርካታ ማጣሪያ ፕሮግራሞች ስኬታማ አይደሉም ምክንያቱም ልጆች ለክትትል ቀጠሮዎች አይወሰዱም። የክትትል ቀጠሮዎች ላይ መገኘትን የሚያግዙ መንገዶች የሚያካትቱት፦

- በክትትል ቀጠሮዎች ጊዜ መገኘትን ለመቆጣጠር የክትትል ሪፈራሎች መከታተል
- ወላጆች ልጃቸውን ወደ ቀጠሮዎች ለመውሰድ እና መፍትሔዎችን ለማግኘት ያሉባቸውን ተግዳሮቶች እንዲለዩ መደገፍ።